

Nefndasvið Alþingis
Viðskiptanefnd
b/t Selmu Hafliðadóttur
nefndarritara
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 25. apríl 2008.

Efni: Frumvarp til laga um breytingu á lögum nr. 131/1997, um rafræna eignaskráningu verðbréfa (476. mál).

Viðskiptaráð þakkar nefndinni fyrir það tækifæri að fá að veita umsögn um ofangreint frumvarp þar sem lagðar eru til tvær efnislegar breytingar á 15. gr. laganna.

Viðskiptaráð fagnar frumvarpi þessu enda er í því falin mikilvæg skýring á því hvaða aðilar hafa heimild til að sinna efnalokum greiðslufyrirmæla vegna viðskipta með rafbréf. Frumvarp þetta hefði þó þurft að koma mun fyrr fram á sjónarsviðið enda hefur legið fyrir heimild í hlutafélagalögum til að umbreyta mynt hlutabréfa allt frá árinu 2002. Löggjafinn sá fyrir þessa þróun á þeim tíma en það virðist hafa fallið á milli skips og bryggju að koma á frekari lagabreytingum til að sá lagabókstafur gæti verið nýttur sem skildi.

Þrátt fyrir almenna ánægju með frumvarpið gerir Viðskiptaráð nokkrar athugasemdir við efnistöð þess:

Fyrir það fyrsta er það mat Viðskiptaráðs að engin haldbær rök liggja til stuðnings einkarétti Seðlabankans að annast efnalok greiðslufyrirmæla vegna viðskipta með rafbréf í íslenskum krónum. Þessi einkaréttur er hvorki rökstuddur í greinargerð frumvarpsins né í tillögum nefndar viðskiptaráðherra frá 19. desember 2007. Um efnalok greiðslufyrirmæla eiga að gilda sömu reglur óháð þeirri mynt sem um ræðir og þannig ætti verðbréfamiðstöðvum hér á landi að vera gert kleift að annast öll efnalok.

Viðskiptaráð leggur til að verðbréfamiðstöðvum verði einnig heimilt að annast efnalok greiðslufyrirmæla vegna viðskipta með rafbréf í íslenskum krónum.

Í annan stað er að finna skörun milli laga um öryggi greiðslufyrirmæla í greiðslukerfum nr. 90 frá 1999, nánar tiltekið 3. gr., og 1. mgr. b. liðar 1. gr. frumvarps þessa. Samkvæmt 3. gr. fyrrnefndra laga gerir Seðlabankinn tillögu til ráðherra um greiðslukerfi sem hann telur fullnægja ákvæðum þessara laga og viðurkennt skal að fenginni umsókn þeirra aðila sem starfrækja greiðslukerfi hér á landi. Samkvæmt 1. mgr. b. lið 1. gr. frumvarpsins skal hins vegar viðkomandi verðbréfamiðstöð semja um uppgjörskerfi sem er svo samþykkt af FME að fenginni umsögn Seðlabankans. Það liggur fyrir að ef Seðlabankinn lýsir sig andsnúinn tilteknu uppgjörskerfi í umsögn sinni þá mun hann ekki gera áðurgreinda tillögu til ráðherra og uppgjörskerfið mun ekki vera birt í Lögbirtingarblaðinu og þ.a.l. ekki tilkynnt til ESA eins og skylda ber til skv. tilskipun ESB um efnidir og lok viðskipta í uppgjörskerfum fyrir verðbréf og greiðslur í fjármálaviðskiptum. Seðlabankinn hefur því *de facto* neitunarvald á viðkomandi uppgjörskerfi þó frumvarp þetta beri einungis með sér umsagnarrétt. Hér þarf að bæta úr og leggur Viðskiptaráð til að áðurnefndri 3. gr. verði breytt hið fyrsta eftir að frumvarp þetta nær fram að ganga. Hvað það varðar telur Viðskiptaráð það vera í samræmi við frumvarp þetta að FME myndi tilkynna ráðherra um greiðslukerfi þessi.

Í þriðja lagi telur Viðskiptaráð að skýra þurfi hvað felst í skyldu FME til samráðs við Seðlabankann um uppgjorsreglur verðbréfamistöðva. Óljóst er hvort að samráð af þessu tagi jafngildi umsögn eða geti jafnvel falið í sér víðtækara hlutverk Seðlabankans. Í greinargerð frumvarpsins er vísað til sérstaks samstarfssamnings Seðlabankans og FME er lýtur að þessu. Í þeim samningi er kveðið á um að Seðlabankinn hafi með höndum kerfislægt eftirlit sem varðar greiðslukerfin sjálf, en það nær ekki til innviða eða innra skipulags hjá einstökum þátttakendum þeirra. FME annast hins vegar m.a. eftirlit með að þátttaka eftirlitsskyldra aðila í greiðslu- og uppgjorskerfum sé í samræmi við þær reglur sem um þau kerfi gilda. Ekki verður séð með góðu móti hvort uppgjorsreglur af þessu tagi falli undir eftirlitsskyldur FME eða Seðlabankans. Til að gæta lagasamræmis og gagnsærrar stjórnsýslu er hins vegar eðlilegt að þessari samráðsskyldu FME verði breytt í umsagnarrétt Seðlabankans þannig að ljóst verði að úrskurðarvaldið sé á hendi einnar opinberrar stofnunnar.

Viðskiptaráð leggur til að 2. mgr. b. liðar 1. gr. frumvarpsins verði breytt á þann hátt að uppgjorsreglur verðbréfamistöðva verði háðar samþykki FME að fenginni umsögn Seðlabankans.

Í ljósi einharðrar afstöðu Seðlabankans gegn uppgjöri sem og skráningu hlutabréfa tiltekinna fyrirtækja í erlendum myntum og í ljósi hlutverks FME samkvæmt frumvarpi þessu telur Viðskiptaráð eðlilegra að FME gegni formennsku í þeirri samráðsnefnd sem kveðið er á um í 3. mgr. b. liðar 1. gr. frumvarpsins. Slíkt fyrirkomulag væri einnig í samræmi við hlutverk nefndarinnar, sem er að fjalla um samskipti verðbréfamistöðva, kauphalla og Seðlabankans í tengslum við frágang viðskipta. Nefndarformaður sem hefur engra hagsmuna að gæta í þeim samskiptum er betur til þess fallinn að auka trúverðugleika nefndarinnar.

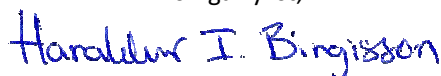
Viðskiptaráð leggur til að 3. mgr. b. liðar 1. mgr. frumvarpsins verði breytt á þann hátt að FME fari með formennsku í nefndinni.

Að lokum tekur Viðskiptaráð undir álit nefndarinnar að brýnt sé að viðskiptaráðherra efni sem fyrst til endurskoðunar á öllum íslenskum laga- og reglugerðarákvæðum sem snerta uppgjör verðbréfaviðskipta hver sem viðskiptamyntin er með það fyrir augum að samræma og einfalda slík ákvæði með tilliti til nýrra aðstæðna í viðskiptalífinu sem rekja má til tæknibreytinga og alþjóðavæðingar viðskipta á þessu sviði. Slíkar breytingar ættu m.a. að miða að því að afnema 5 ára tímamark 3. mgr. 1. gr. hlutafélaga hvað varðar hina nýju mynt sem og að afnema þá upptalningu gjaldmiðla sem 4. mgr. sama ákvæðis kveður á um og miða þar við þær myntir sem hafa skráð gengi hjá Seðlabanka Íslands.

Það er afar mikilvægt að samráð verði haft við viðeigandi fyrirtæki og hagsmunasamtök í endurskoðun af þessu tagi og lýsir Viðskiptaráð sig reiðubúið að leggja sitt af mörkum í þeim efnum.

Viðskiptaráð leggur til að frumvarpið nái fram að ganga, en hvetur til að framangreindar athugasemdir verði teknar til umfjöllunar hjá nefndinni.

Virðingarfyllst,

Haraldur I. Birgisson
Lögfræðingur Viðskiptaráðs